

Bản án số: 628/2024/DS-PT
Ngày: 28/10/2024
V/v: *Tranh chấp hợp đồng
bảo hiểm*

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Bà Trần Thị Liên Anh

Các Thẩm phán: Bà Ngô Tuyết Băng

Bà Nguyễn Thị Lan Anh

- Thư ký phiên tòa: Bà Nguyễn Thùy Trang, Thư ký Tòa
án nhân dân Thành phố Hà Nội

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hà Nội: Bà Nguyễn Như
Quỳnh, Kiểm sát viên tham gia phiên tòa.

Ngày 28 tháng 10 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân Thành phố Hà
Nội xét xử phúc thẩm công khai vụ án dân sự thụ lý số 298/2024/TLPT-DS
ngày 10/10/2024 về việc “*Tranh chấp hợp đồng bảo hiểm*”.

Do Bản án dân sự sơ thẩm số 25/2024/DS-ST ngày 16/4/2024 của Tòa án
nhân dân quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 440/2024/QĐ-PT
ngày 10/10/2024 của Tòa án nhân dân Thành phố Hà Nội, giữa các đương sự:

Nguyên đơn: Bà Nguyễn Thị H, sinh năm 1979;

Trú tại: Tổ 8 phường Đồng Tiến, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình.

Đại diện theo ủy quyền:

- Ông Đỗ Hồng Sơn, sinh năm 1984

- Ông Lương Văn Ban, sinh năm 1996

Cùng trú tại: Số 20 ngõ 718 đường Hoàng Hoa Thám, phường Bưởi,
quận Tây Hồ, Thành phố Hà Nội. (Theo Giấy ủy quyền ngày 22/8/2023 tại Văn
phòng công chứng số 1 tỉnh Hòa Bình.)

Bị đơn: Tổng công ty cổ phần B

Trụ sở: Số 95 phố Trần Thái Tông, phường Dịch Vọng Hậu, quận Cầu
Giấy, Thành phố Hà Nội;

Người đại diện theo pháp luật: Bà Hoàng Thị Yên, Chức vụ: Tổng Giám
đốc.

Người đại diện theo ủy quyền:

- Bà Phạm Ngọc Oanh, sinh năm 1995;

- Ông Hồ Đình Quân, sinh năm 1995;

Địa chỉ liên hệ: Số 95 phố Trần Thái Tông, phường Dịch Vọng Hậu,
quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội (Theo Giấy ủy quyền số 603/GUQ-PTI
ngày 22/10/2024.)

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

3.1. Công ty cổ phần Uniben.

Trụ sở ĐKKD: Số 32 VSIP II-A đường số 30 khu công nghiệp Việt Nam - Singapore II-A phường Vĩnh Tân, thành phố Tân Uyên, tỉnh Bình Dương;

Địa chỉ liên lạc: Lầu 15, tòa nhà Sailing Tower, số 111A đường Pasteur, quận 1, Thành phố Hồ Chí Minh.

3.2. Cháu Trần Nguyễn Anh Khoa, sinh ngày 31/10/2007;

3.3. Cháu Trần Mỹ Chi, sinh ngày 31/12/2017;

3.4. Cháu Trần Mỹ Duyên, sinh ngày 13/7/2011;

3.5. Cháu Trần Gia Huy, sinh ngày 07/1/2021.

Cùng trú tại: Tổ 8 phường Đồng Tiến, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình;

Người đại diện hợp pháp của các cháu Khoa, Chi, Duyên, Huy là bà Nguyễn Thị H - là mẹ đẻ

Do có kháng cáo của Tổng Công ty cổ phần Bảo hiểm Bưu điện là bị đơn trong vụ án.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo án sơ thẩm vụ án có nội dung như sau:

**** Đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn trình bày:***

Chồng của bà Nguyễn Thị H là ông Trần Văn Dũng. Ông Dũng là nhân viên của Công ty Cổ phần Uniben. Công ty Cổ phần Uniben thông qua tư vấn của Công ty TNHH Aon Việt Nam đã mua Bảo hiểm Tai nạn và Sức khỏe của Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm Bưu điện ('PTI') cho cán bộ, nhân viên của công ty mình. Trong đó, ông Trần Văn Dũng thuộc chương trình bảo hiểm tai nạn và sức khỏe dành cho Nhóm 3 có hiệu lực từ ngày 01/01/2022 đến hết ngày 31/12/2022.

Vào ngày 28/12/2022, ông Trần Văn Dũng điều khiển xe ô tô biển số 99D-01129 của gia đình di chuyển trên đường quốc lộ theo hướng Sơn La – Hà Nội. Khi đi đến đoạn đường Km83 + 520m – QL6 thuộc địa phận xóm Đình Cun, xã Thu Phong, huyện Cao Phong, tỉnh Hòa Bình đã đâm vào bên phải đầu xe ô tô BKS: 26F – 00151. Hậu quả ông Trần Văn Dũng đã tử vong. Theo Thông báo kết quả giải quyết nguồn tin về tội phạm ngày 23/02/2023 của Cơ quan cảnh sát điều tra Công an huyện Cao Phong, tỉnh Hòa Bình kết luận ông Trần Văn Dũng đã vi phạm Khoản 1 Điều 9 Luật Giao thông đường bộ và đủ yếu tố cấu thành tội Vi phạm quy định về tham gia giao thông đường bộ quy định tại Khoản 1 Điều 260 Bộ luật Hình sự 2015 nhưng không khởi tố vụ án hình sự theo quy định của pháp luật.

Sau đó, bà Hoa đã làm Hồ sơ bồi thường gửi tới Trung tâm bồi thường bảo hiểm con người của PTI yêu cầu chi trả quyền lợi tử vong với số tiền yêu cầu bồi thường là 160.410.750 đồng. Ngày 28/03/2023, bà Mai Thị Thu Yến thuộc Ban Vận hành Nghiệp vụ bảo hiểm Con người của PTI gửi email Thông báo từ chối bồi thường với lý do:

“Căn cứ theo quy tắc bảo hiểm, Chương III – Điểm loại trừ: Điều 3: Người được bảo hiểm cố ý vi phạm pháp luật, nội quy, quy định của chính

quyền địa phương hoặc các cơ quan, tổ chức được thành lập theo quy định của Pháp luật Việt Nam.

Căn cứ trên kết quả giải quyết nguồn tin về tội phạm kết luận ông Trần Văn Dũng không chấp hành quy tắc giao thông đường bộ, đi chiếm phần đường xe ngược chiều.

Do đó trường hợp này không thuộc điều kiện chi trả của hợp đồng.”

Nay bà Hoa không đồng ý với việc từ chối chi trả tiền bảo hiểm của PTI với những căn cứ như sau: Về căn cứ pháp lý: Điều 10 Bộ luật Hình sự năm 2015 quy định:

“Cố ý phạm tội là phạm tội trong những trường hợp sau đây:

1. Người phạm tội nhận thức rõ hành vi của mình là nguy hiểm cho xã hội, thấy trước hậu quả của hành vi đó và mong muốn hậu quả xảy ra;

2. Người phạm tội nhận thức rõ hành vi của mình là nguy hiểm cho xã hội, thấy trước hậu quả của hành vi đó có thể xảy ra, tuy không mong muốn nhưng vẫn có ý thức để mặc cho hậu quả xảy ra.”

Ông Trần Văn Dũng không thể nhận thức được hành vi lái xe lấn sang làn đường ngược chiều của mình là nguy hiểm cho xã hội cũng như việc ông Dũng không thể thấy trước hậu quả của hành vi này. Khi tai nạn xảy ra, ông Dũng vẫn đang chở theo con trai là cháu Trần Nguyễn Anh Khoa, hậu quả là ông Trần Văn Dũng đã tử vong và con trai đang bị thương tật 69% nằm ở bệnh viện chăm sóc. Đây là hậu quả mà ông Dũng chắc chắn không mong muốn xảy ra. Ông Dũng cũng sẽ không để mặc cho hậu quả này xảy ra đối với bản thân và con trai. Vì vậy, việc PTI từ chối bồi thường cho gia đình bà Hoa với lý do ông Dũng *“có ý vi phạm pháp luật, nội quy, quy định của chính quyền địa phương hoặc các cơ quan, tổ chức được thành lập theo quy định của Pháp luật Việt Nam”* là hoàn toàn thiếu căn cứ. Đây là hành vi vô ý vi phạm pháp luật.

Căn cứ vào Điều 12 Hợp đồng bảo hiểm và điểm c Khoản 2 Điều 17 quyền và nghĩa vụ của Doanh nghiệp bảo hiểm theo Luật Kinh doanh bảo hiểm năm 2000, PTI có nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm kịp thời cho người thụ hưởng hoặc bồi thường cho người được bảo hiểm khi xảy ra sự kiện bảo hiểm.

Căn cứ Điều khoản Bảo hiểm Tai nạn của Chương Trình Bảo Hiểm Tai Nạn Và Sức Khỏe dành cho Nhóm 3 giữa Công ty cổ phần Uniben, Công ty TNHH Aon Việt Nam và Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm Bưu điện, số tiền bồi thường quyền lợi tử vong của ông Trần Văn Dũng là 30 tháng lương tương đương với 160.410.750 đồng.

Tại đơn khởi kiện, bà Hoa yêu cầu PTI chi trả số tiền bảo hiểm 160.410.750 đồng cho bà và các con.

Ngày 21/5/2024, bà Hoa có đơn sửa đổi yêu cầu khởi kiện. Yêu cầu Toà án nhân dân Quận Cầu Giấy giải quyết buộc PTI phải thanh toán cho bà Hoa và các con chung của bà Hoa, ông Dũng số tiền bảo hiểm là:

TT	Nội dung	Số tiền căn cứ tính	Số tiền yêu cầu
1	Quyền lợi bảo hiểm tử vong Nhóm 3: 30 tháng lương	5,000,000 đồng	150,000,000 đồng
2	Chi phí taxi cho	500,000 đồng	500,000 đồng

	trường hợp khẩn cấp		
3	Chi phí hỗ trợ mai táng	2,000,000 đồng	2,000,000 đồng
4	Tổng số tiền bảo hiểm yêu cầu		152,500,000 đồng

Đề nghị Toà án buộc PTI phải thanh toán lãi suất chậm trả tương ứng thời gian vi phạm nghĩa vụ với lãi suất 10%/năm căn cứ khoản 2 Điều 468 Bộ luật dân sự năm 2015 với thời gian tạm tính từ ngày 05/4/2023 đến ngày làm đơn khởi kiện sửa đổi bổ sung ngày 21/5/2024 với thời gian là: 381 ngày, số tiền lãi suất chậm trả tạm tính là: $(152,500,000 \times 381 \times 10\%) / 365 = 15,918,493$ đồng. Tổng số tiền yêu cầu Toà án giải quyết là: 168,418,493 đồng. Đề nghị Toà án buộc bị đơn phải thanh toán lãi chậm trả tính đến ngày xét xử sơ thẩm. Kể từ sau ngày xét xử sơ thẩm bị đơn phải thanh toán lãi chậm trả đến ngày hoàn thành nghĩa vụ.

*** Bị đơn Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện trình bày:**

Về hợp đồng bảo hiểm: Ngày 31/12/2021, Công ty Bảo hiểm Bưu điện Sài Gòn (PTI Sài Gòn) chi nhánh của Tổng Công ty Cổ phần Bảo hiểm Bưu điện ký Hợp đồng bảo hiểm tai nạn và sức khỏe số 0000017/CN.4.5/020-KD16/2022 với Công ty Cổ phần UNIBEN với các nội dung cơ bản như sau: Thời hạn bảo hiểm: 01/01/2022 – 31/12/2022. Số người được bảo hiểm: 2.812 người. Người được bảo hiểm trong vụ việc: Ông Trần Văn Dũng, Bộ phận Kinh doanh, sinh ngày 3/11/1964. Nhóm bảo hiểm: 3. Quyền lợi bảo hiểm tai nạn con người cho Tử vong/Thương tật vĩnh viễn: 30 tháng lương

Về quá trình tổn thất, giải quyết bồi thường theo hợp đồng bảo hiểm: Thời gian và nguyên nhân xảy ra tổn thất: Căn cứ theo thông báo kết quả điều tra, giải quyết vụ tai nạn giao thông số 79/TB-ĐTTH của Cơ quan Cảnh sát điều tra - Công an huyện Cao Phong ghi nhận: Vào ngày 28/12/2022, Trần Văn Dũng điều khiển xe ô tô biển số 99D-011.29 của gia đình di chuyển trên đường Quốc lộ 6 theo hướng Sơn La – Hà Nội khi đi đến đoạn đường Km 83+520m-QL 6 thuộc địa phận xóm Đình Cun, xã Thu Phong, huyện Cao Phong, tỉnh Hoà Bình, do không chấp hành quy tắc giao thông đường bộ, đi chiếm phần đường xe ngược chiều là 2m55, đã đâm vào bên phải đầu xe ô tô BKS 29F-001.51. Nguyên nhân tai nạn: Ông Trần Văn Dũng vi phạm Khoản 1 Điều 9 Luật Giao thông đường bộ, có đủ yếu tố cấu thành tội phạm vi phạm quy định về tham gia giao thông đường bộ quy định tại Khoản 1 Điều 260 bộ luật hình sự. Hậu quả: Ông Trần Văn Dũng tử vong, cháu Trần Nguyễn Anh Khoa là người ngồi cùng bị thương tổn 69% sức khỏe.

Việc giải quyết bồi thường của PTI: Ngày 13/02/2023, bà Nguyễn Thị H (vợ ông Trần Văn Dũng) đã có giấy yêu cầu trả tiền bảo hiểm. Ngày 18/02/2023, Công ty Cổ phần Uniben gửi email hồ sơ giải quyết trả tiền bảo hiểm cho ông Nguyễn Văn Dũng. Ngày 17/3/2023, PTI có văn bản gửi Công an Huyện Cao Phong đề nghị cung cấp Biên bản giải quyết và biên bản kết luận điều tra. Ngày 22/3/2023, Cơ quan Công an huyện Cao Phong đã gửi PTI Thông báo kết quả giải quyết nguồn tin tội phạm số 79/TB-ĐTTH đề ngày 24/02/2023. Qua quá trình nghiên cứu hồ sơ của cơ quan công an, nhận thấy trường hợp tử vong của ông Trần Văn Dũng thuộc điểm loại trừ của Quy tắc

bảo hiểm, do đó, PTI đã ban hành văn bản số 1213/PTI-TTBT đề ngày 05/4/2023 gửi tới Bà Nguyễn Thị H từ chối chi trả bảo hiểm.

Ý kiến và đề nghị của PTI: Theo đơn khởi kiện, nguyên đơn là bà Nguyễn Thị H cho rằng việc PTI trích dẫn quy định điểm loại trừ tại Chương III Quy tắc bảo hiểm để từ chối với lý do: “Người được bảo hiểm cố ý vi phạm pháp luật, nội quy, quy định của chính quyền địa phương hoặc các cơ quan tổ chức được thành lập theo quy định của pháp luật” là không hợp lý dựa trên cơ sở Điều 10 Bộ luật hình sự 2015 quy định khi ông Trần Văn Dũng không thể nhận thức được hành vi lái xe lấn làn ngược chiều của mình là nguy hiểm cho xã hội và không thể thấy trước hậu quả của hành vi này và yêu cầu PTI bồi thường số tiền 160.410.750 đồng. PTI không đồng ý bởi những lý do sau:

Thứ nhất, theo thông báo số 79/TB-ĐTTH của cơ quan công an, nguyên nhân trực tiếp gây ra tai nạn là do Ông Trần Văn Dũng điều khiển xe ô tô BKS 99D-011.29 không chấp hành quy tắc giao thông đường bộ, đi chiếm phần đường xe ngược chiều là 2m55 và đâm vào bên phải đầu xe ô tô BKS 26F-001.51. Đồng thời, cơ quan công an cũng đã xác nhận hành vi của ông Dũng vi phạm vào Khoản 1 Điều 9 Luật giao thông đường bộ và đủ yếu tố cấu thành tội vi phạm quy định về tham gia giao thông đường bộ tại Khoản 1 Điều 260 Bộ luật hình sự 2015.

Thứ hai, việc cơ quan điều tra không khởi tố vụ án không phải do ông Dũng không vi phạm pháp luật mà căn cứ theo Điều 157 Bộ luật tố tụng hình sự quy định các trường hợp không được khởi tố vụ án hình sự khi có một trong các căn cứ sau: *“Người thực hiện hành vi nguy hiểm cho xã hội đã chết, trừ trường hợp cần tái thẩm đối với người khác”*.

Thứ ba, ông Trần Văn Dũng được cấp Giấy phép lái xe số 170109002693, đã được đào tạo sát hạch lái xe, đã được học các quy định của pháp luật, các loại biển báo và quy định của pháp luật khi tham gia giao thông đường bộ. Do đó, Ông Dũng hoàn toàn có đầy đủ nhận thức và kiến thức khi tham gia giao thông đường bộ để biết được hành vi điều khiển xe lấn làn là vi phạm pháp luật, gây nguy hiểm cho các xe di chuyển ngược chiều. Đồng thời, ông Dũng cũng hoàn toàn thấy trước và nhận thức được hậu quả của hành vi mình gây ra (có thể gây tai nạn, va chạm và ảnh hưởng tới các xe đi ngược chiều...) nhưng vẫn thực hiện, mặc dù không mong muốn hậu quả xảy ra.

Trên cơ sở các phân tích nêu trên, PTI không đồng ý với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn và đề nghị Tòa án bác toàn bộ yêu cầu của nguyên đơn.

****Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là Công ty cổ phần Uniben trình bày như sau:***

Công ty không có ý kiến gì đối với Thông báo thụ lý vụ án của Tòa án nhân dân quận Cầu Giấy, không có yêu cầu độc lập trong vụ án. Công ty xác định không có quyền lợi gì liên quan đến số tiền bảo hiểm mà nguyên đơn đang đòi bị đơn. Công ty đề nghị được vắng mặt tại tất cả các buổi làm việc và tại tất cả các phiên tòa xét xử của Tòa án. Đề nghị Tòa án xem xét, giải quyết theo quy định của pháp luật.

*** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là cháu Trần Nguyễn Anh Khoa, Trần Mỹ Chi, Trần Mỹ Duyên, Trần Gia Huy do bà Nguyễn Thị H là người đại diện hợp pháp trình bày như sau:**

Bà Hoa xác định các con chung của bà và ông Trần Văn Dũng do bà là người giám hộ đại diện có ý kiến thống nhất như bà. Việc giải quyết quyền lợi của các cháu sẽ cùng quyền lợi với bà. Các cháu không có ý kiến độc lập. Bà và các con không yêu cầu Tòa án phân chia số tiền bảo hiểm được nhận.

Tại Bản án dân sự sơ thẩm số 25/2024/DS-ST ngày 16/4/2024 của Tòa án nhân dân quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội đã quyết định:

Xử:

Chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện được sửa đổi, bổ sung ngày 21/5/2024 của bà Nguyễn Thị H đối với Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện

Buộc Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện có nghĩa vụ thanh toán số tiền bảo hiểm là 152.500.000 đồng và số tiền lãi chậm thanh toán kể từ ngày 05/4/2023 tạm tính đến ngày xét xử 14/6/2024 là 18.533.319 đồng. Tổng số tiền Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện có nghĩa vụ thanh toán cho bà Nguyễn Thị H, các cháu Trần Nguyễn Anh Khoa, Trần Mỹ Chi, Trần Mỹ Duyên, Trần Gia Huy do bà Nguyễn Thị H là người đại diện tạm tính đến ngày 14/6/2024 là 171.033.319 đồng.

Ngoài ra, Bản án còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo của các đương sự.

Không nhất trí với quyết định của bản án sơ thẩm, bị đơn Tổng Công ty cổ phần Bảo hiểm Bưu điện kháng cáo đối với Bản án dân sự sơ thẩm số 25/2024/DS-ST ngày 16/4/2024 của Tòa án nhân dân quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

Bị đơn Tổng Công ty cổ phần Bảo hiểm Bưu điện trình bày: Bản án sơ thẩm xác định lỗi của ông Dũng là lỗi vô ý là không đúng quy định. Theo quy định tại Điều 10, Điều 15 BLHS 2015 lỗi của ông Dũng là lỗi cố ý. Ông Dũng cố ý vi phạm Luật giao thông đường bộ, theo quy định tại Khoản 3 Chương III Quy tắc bảo hiểm, Khoản 1 Điều 16 Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2000 ông Dũng không thuộc điều kiện chi trả của hợp đồng bảo hiểm. Gia đình ông Dũng cũng không xuất trình được tài liệu đối với chi phí thuê xe taxi và mai táng phí. Đề nghị HĐXX bác yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn.

Đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn Đề nghị HĐXX giữ nguyên quyết định của Bản án sơ thẩm.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan Công ty cổ phần Uniben xin xét xử vắng mặt.

HĐXX công bố lời khai của các đương sự vắng mặt.

Quan điểm của Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hà Nội:

- Về tố tụng: Hội đồng xét xử và các đương sự tuân thủ đầy đủ các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

- Về nội dung: Sau khi phân tích nội dung vụ kiện, đại diện VKS nhân dân Thành phố Hà Nội đề nghị HĐXX áp dụng Khoản 1 Điều 308 Bộ luật Tố

tụng dân sự giữ nguyên Bản án dân sự sơ thẩm số 25/2024/DS-ST ngày 16/4/2024 của Tòa án nhân dân quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Căn cứ các tài liệu có trong hồ sơ được thẩm tra tại phiên tòa, căn cứ vào kết quả tranh tụng tại phiên tòa xét thấy:

Về hình thức: Đơn kháng cáo của bị đơn Tổng Công ty cổ phần Bảo hiểm Bưu điện nộp trong hạn luật định, đã nộp dự phí kháng cáo, về hình thức là hợp lệ.

Về tố tụng: Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan Công ty cổ phần Uniben xin xét xử vắng mặt. HĐXX xét xử vắng mặt Công ty cổ phần Uniben theo quy định tại Điều 296 BLTTDS.

Về nội dung:

Hợp đồng bảo hiểm số 0000017/CN.4.5/020-KD16/2022 ngày 31/12/2021 được ký kết giữa Công ty cổ phần Uniben và Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện – Công ty bảo hiểm bưu điện Sài Gòn trong đó Công ty cổ phần Uniben là bên mua bảo hiểm tai nạn và sức khỏe cho 2.812 người là cán bộ, nhân viên của Công ty. Ông Trần Văn Dũng là một trong những nhân viên của Công ty được ký mua bảo hiểm tai nạn thuộc nhóm 3, số thứ tự 248, mã nhân viên 13576 theo danh sách người được bảo hiểm đính kèm theo Hợp đồng bảo hiểm. Ông Trần Văn Dũng chết vào ngày 28/12/2022 theo Trích lục khai tử số 07/TLKT ngày 01/02/2023 do UBND phường Đồng Tiến, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình cấp. Bà Nguyễn Thị H là vợ của ông Trần Văn Dũng theo Giấy chứng nhận đăng ký kết hôn số 04 ngày 12/01/2007 do UBND phường Thái Bình, thành phố Hòa Bình, tỉnh Hòa Bình cấp. Bà Hoa là người thuộc hàng thừa kế thứ nhất của ông Dũng theo điều 651 Bộ luật dân sự năm 2015. Vì vậy, bà Hoa có quyền khởi kiện yêu cầu Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện thanh toán tiền bảo hiểm tai nạn của ông Dũng.

Về áp dụng luật: Hợp đồng bảo hiểm số 0000017/CN.4.5/020-KD16/2022 ngày 31/12/2021 được ký kết và sự kiện bảo hiểm phát sinh trước ngày 01/01/2023, là ngày có hiệu lực của Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2023. Vì vậy, áp dụng Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2000 để làm căn cứ giải quyết vụ án.

Quá trình tiến hành tố tụng, các bên đã được Tòa án công khai tài liệu, chứng cứ trong hồ sơ vụ án, không có ý kiến phản đối về tính xác thực của các tài liệu làm căn cứ giải quyết vụ án gồm Hợp đồng bảo hiểm số 0000017/CN.4.5/020-KD16/2022 ngày 31/12/2021 được ký kết giữa Công ty cổ phần Uniben và Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện – Công ty bảo hiểm bưu điện Sài Gòn, Thông báo kết quả giải quyết nguồn tin về tội phạm số 79/TB-ĐTTH ngày 24/02/2023 của Cơ quan cảnh sát điều tra Công an huyện Cao Phong, tỉnh Hòa Bình; Hợp đồng lao động số 4876/2018/HĐLĐ-NS ngày 01/9/2018 và các phụ lục hợp đồng lao động được ký kết giữa ông Trần Văn Dũng và Công ty cổ phần Uniben; Thông báo từ chối bồi thường của Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện. Vì vậy, các tài liệu này là có thật.

Căn cứ Khoản 6, 7, 8 Điều 3; Điều 12, 13, 14 Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2000 xác định Hợp đồng bảo hiểm số 0000017/CN.4.5/020-KD16/2022

ngày 31/12/2021 được ký kết giữa Công ty cổ phần Uniben và Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện – Công ty bảo hiểm bưu điện Sài Gòn có hiệu lực pháp luật. Trong vụ án này xác định Bên mua bảo hiểm là Công ty cổ phần Uniben, người thụ hưởng là ông Trần Văn Dũng. Các bên có quyền và nghĩa vụ thực hiện các thỏa thuận trong Hợp đồng và các văn bản ký kết kèm theo. Ông Trần Văn Dũng chết, thuộc phạm vi bảo hiểm tai nạn con người quy định tại Điều 1 phần I của Hợp đồng bảo hiểm.

Xét lý do từ chối chi trả số tiền bảo hiểm của Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện thấy: Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện căn cứ theo Quy tắc bảo hiểm Chương III – Điểm loại trừ: *“Người được bảo hiểm cố ý vi phạm pháp luật, nội quy, quy định của chính quyền địa phương hoặc các cơ quan, tổ chức được thành lập theo quy định của pháp luật Việt Nam”*. Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện xác định ông Trần Văn Dũng không chấp hành quy tắc giao thông đường bộ, đi chiếm phần đường xe ngược chiều nên không thuộc điều kiện chi trả của hợp đồng.

Theo Kết luận trả lời tin báo tố giác tội phạm của Cơ quan cảnh sát điều tra Công an huyện Cao Phong, tỉnh Hòa Bình thì ông Trần Văn Dũng được xác định do không chấp hành quy tắc giao thông đường bộ, đi chiếm phần đường xe ngược chiều, đâm vào đầu xe ô tô BKS: 26F-001.51, hậu quả ông Dũng tử vong, con trai là Trần Nguyễn Anh Khoa bị thương, tổn hại 69% sức khỏe. Hành vi vi phạm này của ông Dũng được xác định là lỗi vô ý. Ông Dũng không cố ý để gây ra hậu quả. Căn cứ điểm a Khoản 3 Điều 16 Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2000 quy định: *“Không áp dụng điều khoản loại trừ trách nhiệm bảo hiểm trong các trường hợp sau đây: a. Bên mua bảo hiểm vi phạm pháp luật do vô ý...”*. Bản án sơ thẩm không chấp nhận lý do từ chối bồi thường của Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện là phù hợp với quy định. Vì vậy, Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện có nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm tai nạn cho ông Trần Văn Dũng theo thỏa thuận tại Hợp đồng bảo hiểm. Ông Trần Văn Dũng đã chết, những người thuộc hàng thừa kế thứ nhất của ông Dũng gồm vợ là bà Nguyễn Thị H, các con là cháu Trần Nguyễn Anh Khoa, Trần Mỹ Chi, Trần Mỹ Duyên, Trần Gia Huy do bà Hoa là người đại diện được nhận số tiền bảo hiểm.

Xét số tiền bảo hiểm nguyên đơn yêu cầu thấy: Số tiền bồi thường, tiền chi phí taxi, tiền mai táng phí đều thuộc danh mục A Phần I của Hợp đồng bảo hiểm nên có căn cứ chấp nhận xem xét. Về mức bồi thường, chi trả yêu cầu, căn cứ các tài liệu về tiền lương của ông Dũng do Công ty cổ phần Uniben cung cấp, xét chi phí về taxi, về mai táng phí là chi phí thực tế, cần thiết và hợp lý nên có căn cứ chấp nhận yêu cầu mức bồi thường do nguyên đơn đưa ra. Vì vậy, có căn cứ xác định Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện có nghĩa vụ phải thanh toán tổng số tiền bảo hiểm là 152.500.000 đồng gồm 150.000.000 đồng tiền bồi thường tương đương 30 tháng lương x mức lương 5.000.000 đồng/tháng, 2.000.000 đồng tiền mai táng phí và 500.000 đồng tiền taxi trong trường hợp khẩn cấp.

Xét yêu cầu trả tiền lãi chậm thanh toán tiền bảo hiểm thấy: Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện đã vi phạm nghĩa vụ thanh toán tiền bảo hiểm, chậm thanh toán phải có nghĩa vụ trả tiền lãi theo quy định tại Điều 357 Bộ

luật dân sự năm 2015. Hai bên không có thỏa thuận về lãi suất chậm thanh toán, nguyên đơn đề nghị mức lãi suất chậm thanh toán là 10%/năm là có căn cứ theo quy định tại Khoản 2 Điều 468 Bộ luật dân sự năm 2015. Có căn cứ xác định Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện có nghĩa vụ trả tiền lãi chậm thanh toán đối với số tiền 152.500.000 đồng kể từ ngày 05/4/2023 là ngày ra thông báo từ chối bồi thường tính đến ngày xét xử 14/6/2024 là 152.500.000 đồng x 10%/năm x 13 tháng 09 ngày = 18.533.319 đồng cho bà Nguyễn Thị H, các con là cháu Trần Nguyễn Anh Khoa, Trần Mỹ Chi, Trần Mỹ Duyên, Trần Gia Huy do bà Hoa là người đại diện.

Quan điểm của Viện kiểm sát nhân dân Thành phố Hà Nội phù hợp với nhận định của HĐXX.

Không chấp nhận kháng cáo của của bị đơn Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện

Về án phí:

Án phí dân sự phúc thẩm:

Do yêu cầu kháng cáo không được chấp nhận, bị đơn Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện phải chịu án phí dân sự phúc thẩm.

Án phí dân sự sơ thẩm:

Bà Nguyễn Thị H không phải chịu án phí dân sự sơ thẩm, được hoàn trả số tiền tạm ứng án phí đã nộp. Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện phải chịu toàn bộ số tiền án phí dân sự sơ thẩm.

Vì các lẽ trên, áp dụng Khoản 1 Điều 308 Bộ luật tố tụng dân sự giữ nguyên Bản án dân sự sơ thẩm số 25/2024/DS-ST ngày 16/4/2024 của Tòa án nhân dân quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ:

- Khoản 5, 6, 7, 8 Điều 3; Điều 12, 13, 14, 15, 16, 17 Luật kinh doanh bảo hiểm năm 2000;

- Điều 357; khoản 2 Điều 468 Bộ luật dân sự năm 2015;

- Khoản 2 Điều 26, Điều 29 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Xử:

Chấp nhận toàn bộ yêu cầu khởi kiện được sửa đổi, bổ sung ngày 21/5/2024 của bà Nguyễn Thị H đối với Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện

Buộc Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện có nghĩa vụ thanh toán số tiền bảo hiểm là 152.500.000 đồng và số tiền lãi chậm thanh toán kể từ ngày 05/4/2023 tạm tính đến ngày xét xử 14/6/2024 là 18.533.319 đồng. Tổng số tiền Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện có nghĩa vụ thanh toán cho bà Nguyễn Thị H, các cháu Trần Nguyễn Anh Khoa, Trần Mỹ Chi, Trần Mỹ Duyên, Trần Gia Huy do bà Nguyễn Thị H là người đại diện tạm tính đến ngày 14/6/2024 là 171.033.319 đồng.

Về án phí:

Án phí dân sự phúc thẩm:

Bị đơn Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện phải chịu 300.000 đồng án phí dân sự phúc thẩm, đối trừ vào số tiền dự phí kháng cáo đã nộp tại Biên lai thu số 0046267 ngày 03/7/2024 của Chi cục thi hành án dân sự quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội.

Án phí dân sự sơ thẩm:

Bà Nguyễn Thị H không phải chịu án phí dân sự sơ thẩm, được hoàn trả số tiền tạm ứng án phí 4.000.000 đồng theo Biên lai thu tiền tạm ứng án phí số 0000257 ngày 14/12/2023 tại Chi cục thi hành án dân sự quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội.

Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện phải chịu 8.551.000 đồng án phí dân sự sơ thẩm.

Kể từ ngày tiếp theo của ngày xét xử sơ thẩm, Tổng công ty cổ phần bảo hiểm bưu điện còn phải tiếp tục trả tiền lãi chậm thanh toán của số tiền bảo hiểm chưa thanh toán theo lãi suất quy định tại Khoản 2 Điều 468 Bộ luật dân sự năm 2015 cho đến khi thanh toán xong toàn bộ số tiền chưa thanh toán cho bà Nguyễn Thị H và các cháu Trần Nguyễn Anh Khoa, Trần Mỹ Chi, Trần Mỹ Duyên, Trần Gia Huy do bà Nguyễn Thị H là người đại diện.

Trường hợp bản án, quyết định được thi hành án theo quy định tại điều 2 Luật thi hành án dân sự thì người thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các điều 6, 7 và 9 Luật thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại điều 30 Luật thi hành án dân sự.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực kể từ ngày tuyên án.

HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM

Các Thẩm phán

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Nơi nhận:

- VKSNDTP Hà Nội;
- TAND quận Cầu Giấy;
- Chi cục THADS quận Cầu Giấy;
- Các đương sự;
- Lưu văn phòng;
- Lưu hồ sơ vụ án.

Trần Thị Liên Anh